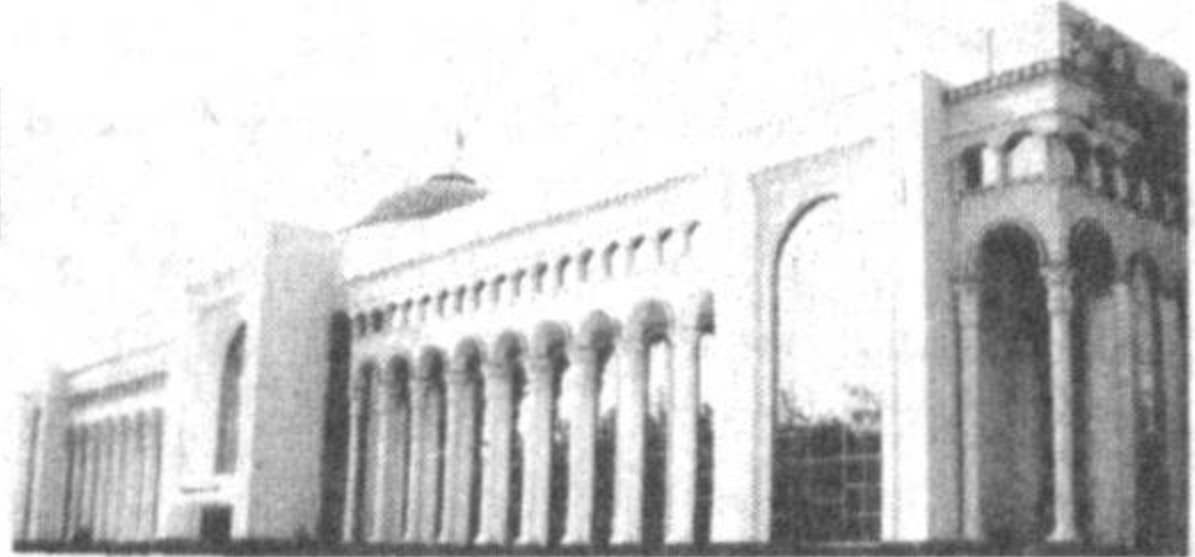

ТОШКЕНТ ОҚШОМ

ШАҲАР
ИЖТИМОЙ-
СИЁСIIY
ГАЗЕТАСИ

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган ◆ № 30 (9.374) 2000 йил 13 март, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

Наврў нафаси

БАЙРАМ ШОДИЁНАЛАРИ ТАРАДДУДИ

Муствақиллик туфайли ўзининг барча жозибаси билан қайтиб келган Наврўимиз йил сайин яшнамда ва яшармоқда. Миллий қадриятларимизни эъзозловчи ҳар бир юрдошимиз қалбига гурур, ўзгача шукӯх бахш этмоқда. Ана шу ҳиббону майдонларимизни гулу чечакларга

бурқаб, кўчаю маҳалларимизни обод айлаб, ҳар бир хонадонга бир олам завоқ олиб келувчи умрбоқий байрамимиз Наврў эшик қоқатган айни дамда барча соҳа ходимлари тантананинг мамлакатимиз бўлаб баралла ёйилиши учун ўз ҳиссаларини қўшиш ниятида меҳнат қилишмоқда.

ри билан яратилган ва яшнатилган боғда ҳадемай минглаб қалблар байрам завқини суришади, худди шу ерда мамлакатимизда эришилаётган ютуқлар тараннум этилади, миллий қадриятларимиз, шарқона урф-одатларимиз яна бир бор улуғланади. Хуллас, қалбларга сурур, дилларга гурур солишда бунёдкорнинг ҳам муносиб улуши бўлади.

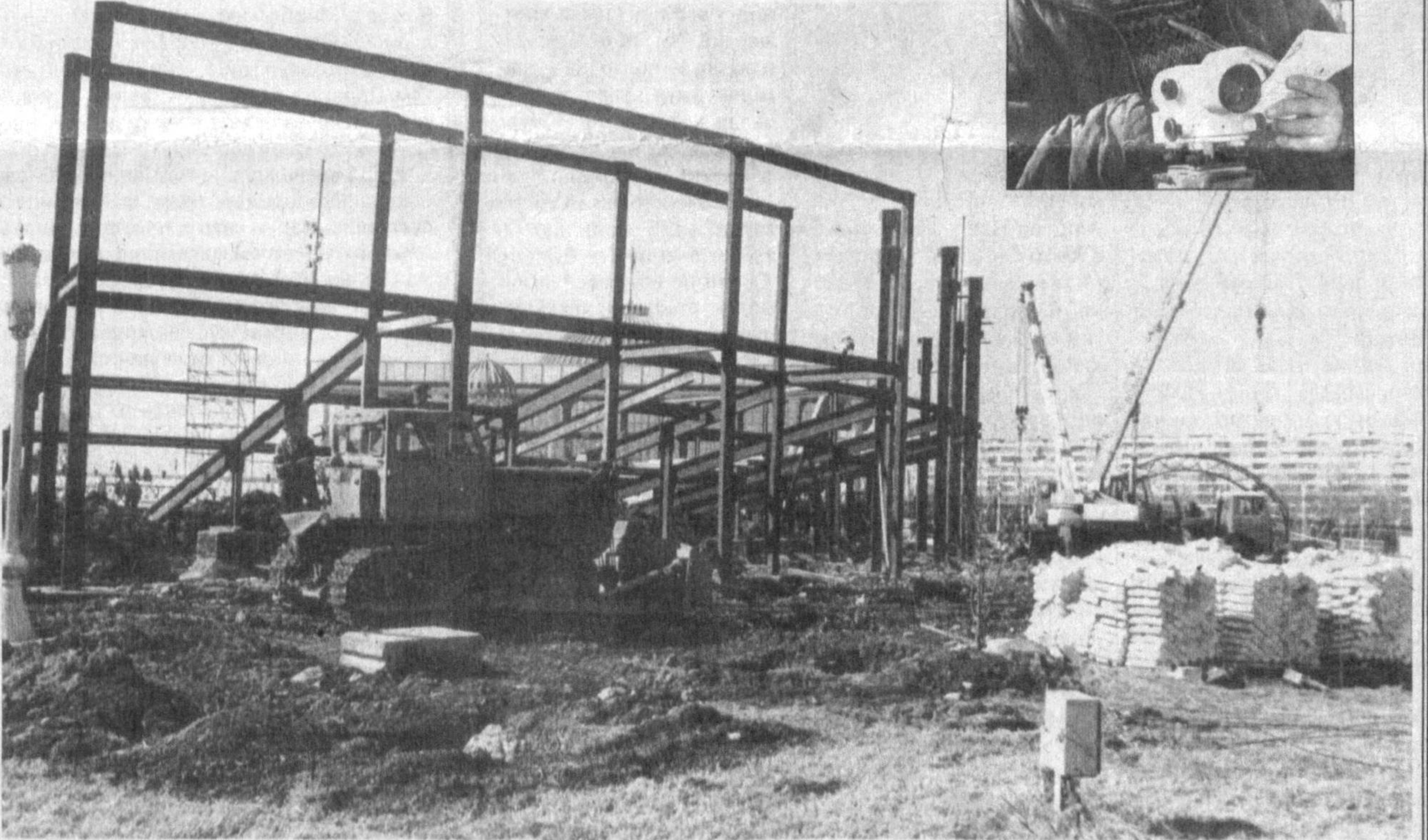
Шарифа ИЛЕСОВА.

Қули гул бунёдкорларимиз ҳам бу борада астойдил ҳаракат қилишмоқда. Байрам арафасида неча-неча бахтли оилаларни ўз бағрига оладиган замонавий турар-жой бинолари бунёд этиш билан бирга тантананинг асосий қисми бўлиб ўтадиган пойтахтимиздаги Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Миллий боғда Наврў саҳна мажмуасини қуришда ҳам қурувчиларимиз масъулият билан ишлашмоқда. Бу ишда таҳриба тўлган "Туронмарказқурилиш" ҳиссдорлик жамиятининг 2-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари айни кунларда қурилиш-тиклаш ишларини жадал суръатларда олиб боришмоқда.

Шу кунларда тантаналар ўтадиган майдонга ташириб бургангиз, тикловчилару дурдорлар, бўёқчию сувоқчи, пайвандчию нурчиюлар ҳамжиҳатликда меҳнат қилаётганининг гувоҳи бўласиз. Чунки уларнинг зиммасига энг юксак ишонч — қадри баланд, дебоҳаси шу ердан бошланиб бутун юртимизга таралувчи Наврў тантаналари учун саҳна ва томошалар майдонини тайёрлаш ишлари юкланган.

Тайёргарлик ишларини кўнгилдагидек бажариш мақсадида бу вазифаларни адо этиш учун энг илгор қурувчилардан иборат бригадаларни жалб этганмиз, — дейди бошқарма раҳбари Улғубек Турсунов. — 70 нафардан ортик бунёдкорни жамлаган 5та бригада аъзолари қурилиш-тиклаш ҳамда пардозлаш ишларини амалга оширмоқдалар. Шунингдек, бу ерда бизга ёрдамчи пудратчилар "Тошхашарнур" бирлашмаси, махсус қурилиш-таъмирлаш бошқармаси ишчи-хизматчилари ҳам камарбаста бўлишмоқда. Кўни кеча Президентимиз Ислам Каримовнинг бу ерга таширифи қурувчиларимизни ҳам руҳлантириб, бир ғайратига ўн ғайрат қўшиб юборди! Айниқса, Президентимизнинг Наврў тантаналари ўтказиладиган Миллий боғдаги қурилиш ва безатиш ишлари ҳақидаги фикр-мулоҳазалари биз учун айни дамда дастуруламал бўлди. Шунга кўра зудлик билан кўрсатмаларга амал қилган ҳолда охириги юмушларни адо этмоқдамиз.

Бу йилги лойиҳага кўра саҳна ўтган йилгига нисбатан бирмунча катта ҳамда юмалоқ тарзда бўлади. Томошабинлар учун ўриндиқлар сони ҳам 3100 тадан ортиқроқ ва қулай ҳойлашади. Шунингдек ёритувчи молламалар баланд ҳавозаларга ўрнатилиб, томошабинларга ўзгача завқ бағишлаши аниқ. Айни кунларда санъаткорлар учун саҳна тахт

СУРАТЛАРДА: ишбоши Комил Каримов (ўртада) бригадир Зухриддин Акмалов ҳамда тикловчи Шомурод Йўлдошевга кўрсатма бермоқда; геодезчи Абдор Жумаев; қурилиш-тиклаш ишлари давом этмоқда. Сергей Любич олган суратлар.

Маълумки, шу кунларда сўзга кўртимизда, унинг пойтахти мафтун-халқ байрами олдидан ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлари ўтказилмоқда. Тошкент шаҳар ҳокимининг ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва шаҳар санитар ҳолатини яхшилаш икки ойлани ўтказиш ҳақидаги қарорини пойтахт меҳнат ахли яқинлик билан қўлаб-қувватлаб, шу кунларда кенс кўламада ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини олиб бормоқдалар.

Дарҳақиқат, ўтган шанба кўни ва кеча шаҳримиз кўчаларидан ўтган киши одамларнинг катта кайфият билан ҳашарлар ўтказганлигининг гувоҳи бўлди. Бу — тушунарли, албатта. Чунки халқимиз азалдан озодлик ва покизаликка ихлос қўйган, у кутлуг байрамларни доим орасталик билан кўтиб олган.

Пойтахтимизнинг Мирзо Улғубек туманидаги 47-«Уйғониш» маҳалласи фуқаролари ҳақида гап кетган

ЎБОДОНЛАШТИРИШ ОЙЛИГИ ҲАШШАР — ҲАММАГА ЯРАШШАР

да юқорида эсла-тиб ўтган фазилатларни уларга бемалол тadbик этса-лар, ариқларни ораста қилмоқдалар. Бу ишда маҳалланинг кексаю ёш ҳар бир фуқароси фаоллик кўрсатмоқда.

Биз кеча бу ерда ўтказилган ҳашарда қатнашган ва сураткаш муҳбиримиз Рустам Шарипов тас-вирга туширган маҳалла фуқарола-ридан Қозоқбой ака Тўрабоев, Наим ака Гайбуллаев, Маматкарим ака Қодировлар билан суҳбатда бўлди. Улар ўлкамизга баҳор фасли ва Наврў айёми кириб келиши билан маҳаллада ҳашарлар уюштириш яхши анъаналарга айланганлигини алоҳида таъкидладилар. «Биз ҳар йили баҳорга, Наврўзи оламга ўзимиз-нинг ибратли ишларимиз билан, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш амалий юмушларини

ланганмиз», дейишади улар. Дарҳақиқат, «Уйғониш» маҳалласининг фуқаролари ўзларининг ана шу сузларига қатъий амал қилмоқдалар.

Ха, айни шу кезларда пойтахтимизнинг ҳар бир маҳалласида, ҳар бир гушасида Наврў байрами шарафига ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари кўн сайин авж олмақда. Маълумки, шу кунларда гузал юртимизда, унинг пойтахти мафтункор Тошкент шаҳрида Наврў умумхалқ байрами олдидан ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлари ўтказилмоқда. Тошкент шаҳар ҳокимининг ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва шаҳар санитар ҳолатини яхшилаш икки ойлани ўтказиш ҳақидаги қарорини пойтахт меҳнат ахли яқинлик билан қўлаб-қувватлаб, шу кунларда кенс кўламада ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларини олиб бормоқдалар.

Дарҳақиқат, ўтган жанба кўни ва кеча шаҳримиз кўчаларидан ўтган киши одамларнинг катта кайфият билан ҳашарлар ўтказганлигининг гу-ваҳи бўлди. Бу — тушунарли, албатта. Чунки халқимиз азалдан озода-

лаев, Маматкарим ака Қодировлар билан суҳбатда бўлди. Улар ўлкамизга баҳор фасли ва Наврў айёми кириб келиши билан маҳаллада ҳашарлар уюштириш яхши анъаналарга айланганлигини алоҳида таъкидладилар. «Биз ҳар йили баҳорга, Наврўзи оламга ўзимизнинг ибратли ишларимиз билан, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш амалий юмушларимиз билан пeshвоз чиқишга одатланганмиз», дейишади улар. Дарҳақиқат, «Уйғониш» маҳалласининг фуқаролари ўзларининг ана шу сузларига қатъий амал қилмоқдалар.

Ха, айни шу кезларда пойтахтимизнинг ҳар бир маҳалласида, ҳар бир гушасида Наврў байрами шарафига ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари кўн сайин авж олмақда. Утган кўни ва кеча ўтказилган умумхалқ ҳашарларида қатнашган ҳамшаҳарларимиз ўз саъй-ҳаракатлари билан гузал пойтахтимизнинг кўркам кўр-қушиди бўлади. Улар бу ердаги до-варактларни парваришлаб, ариқлар-ни ораста қилмоқдалар. Бу ишда маҳалланинг кексаю ёш ҳар бир фуқароси фаоллик кўрсатмоқда.

Биз кеча бу ерда ўтказилган ҳашарда қатнашган ва сураткаш муҳбиримиз Рустам Шарипов тас-вирга туширган маҳалла фуқарола-ридан Қозоқбой ака Тўрабоев, Наим ака Гайбул-

ДАВР САДОСИ

БАРЧА МАНБАЛАРДАН ОЛИНГАН СЎНГГИ ХАБАРЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА

- Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг Фармонида кўра Файзулла Муллажонов «Меҳнат шукрати» ордени билан мукофотланди.
- Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси «Чимён-Чорвоқ зонаси табиий бойлиқларини сақлаш ҳамда ҳудудни ўзлаштиришга комплекс ва изчиллик билан ёндошишни таъминлаш чора-тадбирлари тўғрисида» қарор қабул қилди.
- Ўзбекистон Республикаси прокуратурасининг 1999 йил якуни бўйича ҳайъат мажлиси бўлиб ўтди.
- Ўзбекистон банклар Ассоциациясида тижорат банк-лари ходимларининг касб маҳоратини оширишга бағишланган семинар ўз ишини бошлади.
- Анджон ёғ-мой комбинатида ташкил этилган Ўзбекистон-Америка-Бельгия қўшма корхонасида ёғ ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.
- Чирчиқдаги олий муҳандислик-техника қўмондонлик билим юртида битирувчиларга зобитлик унвонини беришга бағишланган тантанали маросим ўтказилди.
- Миллий матбуот марказида оммавий ақборт воситалари ходимлари билан «Ёшлар билан XXI асрда гив-вандсиз моддаларсиз» дастурини амалга ошириш масалаларига бағишланган учрашув ўтказилди.
- «Хоразм ҳақиқати» вилоят газетаси 80 ёшга тўлди.
- Анджон вилояти олий ва ўрта махсус ўқув юр-тлари талабалари ўртасида «Ўзбекистон Республикаси Президенти асарларини биласизми?» мавзусида кўрик-танлов ўтказилди.
- Тошкент Давлат маданият институтида ўзбек адаби-Улмас Умарбеков ижодий меросига бағишланган илмий-амалий конференция ўтказилди.
- Фарғона шаҳри марказида «Шаҳидлар хотираси» учун янги бoг ташкил этиладиган бўлди.

ЖАҲОНДА

- Ҳиндистон пойтахти Деҳлида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: ҳавфсизликка таҳдид, барқарорлик шар-тлари, тараққиёт қафолатлари» китобининг ҳинд тилида-ги нашрининг тантанали тақдимот маросими ўтказилди.
- Кеча Чилида мамлакатнинг янги Президенти Ри-кардо Лагас қасамёд қабул қилди.
- Греция Европа Иқтисодиёт ва валюта иттифоқига кириши тўғрисида расмий ариза берди.
- Германиянинг йирик икки банки — Дойче-банк ва Дрез-днер-банк бирлашув тўғрисида расман хабар берди.
- Кеча Испанияда ўтказилган умумий сайловларда ўн марказий халқ партияси ишонли ғалабага эришди.
- Ўзбекистон Республикасининг Ҳиндистондаги элчи-хонасида танили ҳинд расмони Сарфраз Аҳмадга Ўзбекистон Бадий академиясининг дипломини тантанали топ-шириш маросими ўтказилди.
- Россия Федерацияси Бош вазирининг ўринбосари Валентина Матвиенко шу йил 14 май кўни ўтказиладиган Санкт-Петербург губернаторлиги сайловларида қатна-шишга қарор қилди.
- Кеча Қирғизистон ва Тожикистонда парламент сай-ловларининг иккинчи босқичи бўлиб ўтди.
- Европадаги беш давлат — Польша, Германия, Венг-рия, Словения ва Литва раҳбарлари Украина Президен-ти Леонид Кучмага Луганск вилоятидаги шахтада рўй берган ҳалокат муносабати билан таъзиянома йўллади-лар. Ана шу мамлакатларнинг Президентлари кеча Польшада Дрезден сьездининг 1000 йиллигига бағиш-ланган тантаналарда қатнашишга йигилдилар. Украина-да рўй берган фожеа боисидан Президент Леонид Куч-ма ўзининг Польшага сафарини қолдирди.
- АҚШ собиқ президенти Рональд Рейганнинг соғлиғи ёмонлашмоқда. 89 ёшли Р. Рейгани даволаётган ши-фокор Жон Ҳаттон шундай умидсиз хулосага келди.
- Мексикада талабалар яна ғалаён кўтарди. Юзига ниқоб кийиб олган юздан зиёд талаба Миллий мухтор университет ректорати биносини қўлга олди. Исоёнчилар ҳали ўз талабаларини айтмаган.
- Парагвайнинг Асунсьон шаҳридан 140 километр ўзоқ-ликда юз берган автоҳалокат оқибатида 30 га яқин одам ҳалок бўлди.
- Италия киноюлдузи Софи Лоренга ягона Европа валютаси «евро»га ўтилиши муносабати билан чиқарилган биринчи эсдалик олтин тангаси топширилди.
- Рио-де-Жанейрода Бразилия кашф қилинган-нинг 500 йиллигига бағишланган катта карнавал ҳаф-таллиги якунланди.

Танловлар

«ОФАРИН» ЎЗ ГОЛИБЛАРИНИ КЎТМОҚДА

Мамлакатимизда кейинги йилларда адабиёт, санъат, мат-буот ва бошқа соҳаларда кўлаб истеъдодли ва иқтидорли ижод-корлар сафи кенайиб бормоқда. Бундай истеъдод эъза-рини аниқлаш ва таллаш учун эса турли кўрик-танловлар мунта-зам ўтказиб келинмоқда. Шунингдек, республикада илк бор «Шу азиз Ватаним, азиз халқимизни, мусофиро осмонимиз ва она заминимизни ҳар қанча уюлласик, ҳар қанча қўлаб-қувват-лаш!» шiori остида «Офарин» танловининг ўтказиладиганлиги ай-ниқса қувоғарилар.

Айни кунларда ушбу танловни ўтказиш учун қизгин тайёргарлик қилинмоқда. Кўни кеча Халқлар дўстлиги саройи-нинг кичик мажлис-лар заллида ушбу танловни ўтказиш юзасидан ташкилий қўмитанинг навбатдаги йиғи-лиши бўлиб ўтди. Унда таш-килий қўмита ва ишчи гуруҳи аъзолари қатнашдилар. Илгиллида Ўзбекистон Республикаси Маданият иш-лари вазирлиги Хайрулла Жўра-ев олиб борди. Шунингдек, йиғилишда «Ўзбектеатр» ижодкорлар уюшмасининг раиси Муҳаммад Абдуқу-дусов, «Офарин» танлови матбуот қизмати бошлиғи Аҳмадхон Мелибоев ва бош-қалар сўзга чиқиб, шу кўн-га-ча қилинган ишлар юзасидан ҳисобот бердилар. Ташкилий қўмита аъзолари танловни тантанали ўтказиш, голиб-ларни аниқлаш ва мукофот-лаш ҳамда ташкилий ва тар-ғибот масалалари бўйича ўз фикр - мулоҳазалари ва та-қлифларини билдирдилар. Уч йўналиш бўйича ўтказилаёт-ган танлов голибларини ҳар бир номинация учун 4 ном-

зоддан бирига ёпиқ тарзда овоз бериш ва бунда кенг жамоат-чилик фикри ино-батга олиниши ҳам таъкидланди. Бу танловнинг айни Наврў айёми арафасида якуний бo-сқичга етиб келганлиги юртимиз маданият ҳаётида яна ҳам қўвончли, эсда қоларли воқеа бўлди. Йиғилишда «Офарин» тан-лови ҳақида халқ таъти раи-си Ўзбекистон Қаҳрамони Абдулла Орипов, Ўзбекистон Республикаси Давлат матбу-от қўмитаси раиси Рустам Шогўломов, Тошкент шаҳар ҳокимининг ўринбосари Эркин Эрнazarов иштирок эт-дилар.

ЭРТАГА

Халқлар дўстлиги саройида «Офарин» йилнинг энг яхши ижодкори республика танло-ви голибларини тақдирлаш-га бағишланган адабий-бади-ий мусиқалий шарафлаш ма-росими ўтказилди.

Дилором ИКРОМОВА.

«Офарин» танловига ба-ғишланган суҳбатни газе-танинг 4-санаҳасида ўқийсиз.

1. Соғлом авлод деганда кимни айтмоқчи?
 1. Соғлом авлод деганда кимни айтмоқчи?
 2. Нега айнан янги асрнинг авлоди бу авлод?
 3. Мазкур шиор — жамиятнинг қайси табақасига қаратилган?
 4. Соғлом авлод етиштириш манбалари қаярда жойлашқан?
 5. Соғлом авлодни тарбиялашнинг қандай илму тажрибаси мавжуд?

Саволлардан кўриниб
турибдики, масала ғоят
киддий, муҳим ва мурак-
заб; бинобарин — ўта дол-
зарб. Бу борада айни кун-
ларда муаммолар кам-
мас. Уларнинг энг сама-
вали ечимини излаб топиш-
са, аввало жамиятимиз-
нинг энг етук табақалари
ақиллари зиммасига ту-
лади. Zero ҳар қандай та-

тиришга қаратилган махсус дастур ишлаб чиқиладди. Унинг фаоллари — ҳукумат доирасида иш юритадиги мутасаддилар гуруҳи тузилади. Булар олдинга нақадар масъуляти, шун билан бирга, нақадар шарафли вазифа юкланганини ҳар бир оғли шахсига чуқур тушунадди. Негаки, «оғли шахс» ибораси билан таъкидлаб ўтилганда сафлари қанчалик устуворлик қилса, жамиятимизда айб, нуқсон, жиноятчилик шунча камаядиган бўлур эди. Масаланнинг давлат сийосати даражасига кўтарилгәтгани

бўлмас экан... Ана шу нуқтада ҳамма масъулиятини ота-онани юклаймидими? Боғча мактаб, мадраса — ҳамма ундан кейинги гаплар эмасми? Қайси боғча, қайси мактаб, қайси мадраса бола тарбиясинга қарши ни тугатган. Бундай ҳодисани ўтмишда ҳам, ҳозир ҳам қим қўрган. Хеч қим қўрган эмас. Демак, бола тарбиясида дастлаб ота-она, ундан кейин бошқалар турди. Демак, ёш авлод билан баб-баробар ота-оналарни ҳам тарбиялаш — давлатимиз, жамиятимиз олида турган вазифа бўлиб чиқди... Бунга ота-она

— бошқа шароитда яшашга урганомайди, киши тобиийроқ, олинанинг бирин муаммоси уни қизиқтирмайди, кл негизда қизиқтирчилик, қаланиб кетаверади... Буним қандай тушунади? Ихтиёр ўзла...

Агар жиддийроқ ўйлаб қарасак, мазкур масалаларнинг туб мохиятини теранидрок этиш, ҳаётда амал қилишда буна уюқ аждоғларимиздан қолган боймановий меросларимиз бизга қўмак беради. Бугина эмас ҳозирги жаҳон тажрибалари билан уларни уйғунлаштириб англаш билан фаолият

нинг фожиали тақдирлари-
ю бугунги буюк ғалабаларимиз
заминида — ўз буюк
аждодларимизга бўлган ми-
носабатларимиз ҳам тур-
ганлигини эндиликда
қўпчилик идрок этмоқда.
Демак, ўз аждодларининги-
на эмас, маърифатли шах-
слар, улар қайси миллат
ёки элатга мансублигидан
қатъи назар, хурмат билан
қарашнинг ўзи — кишидан
маърифатни талаб қилади.
«Зар қадрини заргар била-
ди» тарзидаги ҳақ мақо-
лида теран фалсафий маъ-
тик бор. Буюк шахслар,
буюк аждодларнинг қадри-

Эркинлаштириш ҳақида эркин фикр

БАНК ВА ТАДБИРКОР- ҲАМКОР ШЕРИКЛАР

Бугунги кунда тadbиркорлик, кичик, ўрта ва хусусий корхоналарнинг мамлакат иқтисодий тараққиётидаги аҳамиятини исботлаб ўтиришнинг ҳождати бўлмаса керак. Зеро, бу ҳақда янги шакланган Олий Мажлис — республика парламенти биринчи сессиясининг биринчи йиғилишида ҳам, Йўрдаларо мувофиқлаштириш Кенashiда ҳам, нихоят Вазирлар Махкамасининг 1999 йил якуналари ва келгуси вазифаларга бағишланган тарихий мажлисида ҳам теран ва аниқ қайд этилди. Иқтисодий фаворонликка эришни кичик ва ўрта корхоналар қувватини ривожланган мамлакатлар даражасига — яъни умумий ички ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришидаги улушини 80-90 фоизга қанчалек тез етказиб олишимизга бевосита боғлиқ эканлиги таъкидланди.

Юқориди санаб ўтилган олий мақомга эга бўлган уч анжуманда ҳам бу соҳа иқтисодийтини эркинлаштириш ва ислохотларни чуқурлаштиришнинг муҳим омилларидан бири эканлигига ҳам алоҳида ўرғу берилди. Энг муҳими — кичик, ўрта ва хусусий бизнес корхоналарини ривожлантиришда тегишли вазирликлар, идоралар, молия ва инвестиция ташкилотлари ва бошқа бозор инфратузилмасига кирувчи бирлашмаларнинг ўрни ва roli анىқ кўрсатиб берилади. Шу асосда бутун республикамизда, шу жумладан, пойтахт Тошкентимизда ҳам қизғин жи бошланиб кетди. Турли мулоқотлар, кенгашлар, амалий семинарлар ўтказилмоқда. Уларда барча манфаатдор ташкилотлар куч-қувватларини жаллаш, ишга солиш чора-тадбирлари ишлаб чиқилмоқда. Иқтисодийёт билан боғлиқ турли тармоқлар, ташкилотларда янги-янги ташаббуслар юзига келмоқда.

Жумладан, республика Марказий банкининг Тошкент шаҳар бош бошқармаси ҳам банк тизимига кирувчи барча ташкилотлар ишини жонлантириш, тижорат банкларининг тадбиркорлик тизимларидаги чинакам амалий ва таъсирчан ёрдамини таъминлаш этиш бўйича ишларни қизғин давом эттирмоқда. Шу ҳақда газетчиларимизга ҳикоя қилиб беришни, «Эркинлаштириш ҳақида эркин фикр» руҳини бошлаб беришни Марказий банк Тошкент шаҳар бош бошқармаси бошқарувчи раиси Б. МИРЗОБОВдан сўрашди.

— Тадбиркорликнинг кенг ривожланиши — умуман хамият фаровонлигини жадал ошириб бориш, хусусан банк тизимининг юксалишида муҳим роль ўйнаши ойнадек равшан, — дея суҳбатни бошлади Баҳодир Мирбобоев. — Кредит ташкилотлари иштирокисиз бу борада ҳақийд ўзгаришни тасаввур этиш қийин. Шунинг учун ҳам Президентимиз ўзларининг кейинги қатор маърузаларида банк тизими, айниқса саноат тижорат банкларининг олида турган қўлдолар вазифаларни янги аниқлик билан қўйиб фодолаб бердилар, тизим фаолиятидаги сусткашликларни қаттиқ танқид қилдилар. Албатта, давлатимиз раҳбарининг ҳаққоний қол қуйибди айтган гаплари соҳа ҳодимларининг бирортасини бекфарқ қолдирмади. Иқтисодиётни ўшқин ҳаракатга келтирувчи муҳим омил ҳисобланган банк тизими жомалари тадбиркорлик ҳаракатини кенг қулоқ йидиришда чинакам ҳамкорлар бўлиб қолиш чораларини излаштиради. Ортабшомизнинг «Кичик ва ўрта тадбиркорликнинг банклар, бошқа бозор устузилмалари ва йирик корхоналар билан қундалик алоқаларини амалда муостақамлаш, уларни ҳақийқий шерикчилик муносабатларига айлантириш лозим», деган гаплари тизимимизнинг ҳар бир ҳодимиде катта масъулият ўйотишига бўлҳа ўйқ.

ришда ички омиллари ишга солишнинг ҳам аҳамияти катта. Шу асосда тижорат банклари акциядорларининг ролини ошириш, банк кенгашини ташкил этиб, йилнинг ҳар чоригада барча соҳалар бўйича қилинган ишларни ўрганиб, аниқ вазифалар белгилаб олиниши йўлга қўйилди.

Албатта, банк тизми ходимлари қўлларидан келган барча чораларни қўриб, Ўртобшомиз соҳа олдига қўятган юксак таъаблари бажаришга бутун куч ва билимларини сарфлайдилар. Лекин таърибларнинг кўрсатишлари, банклар билан бир қаторда бозор инфратўлимасига кирувчи бир қатор таъшилотларнинг ҳам «равони баравар» тортишлари» муҳим ва ҳал қилувчи аҳамиятга эга экани кўзга ташланмоқда. Аниқроқ айтганда бўлса, кредитлаш жараёни эр мураккаб ва узоқ қўзилмаган жараён бўлиб қолмоқда. Банклардан масъалани олмаган ҳолда адолат юзасидан бу жараёнда бошқа молиявий тизимлар фаолиятидагидек суътакчилар ҳам ҳиддий роль ўйнаётганигини айтиб ўтиш керак.

Масалан, биринчи навбатда кредит олиш бўйича ҳужжатлари расмийлаштиришда тadbirkорлар жиддий ёрдамга мутожиклариди. Тадбиркорлар ва ишлаб чиқарувчилар Палатаси ҳамда бюджетдан ташқари жамғармаларининг жойлардаги бўлимлари бу хусусда катта амалий ёрдам беришлари мумкин. Қолаверса, бу — уларнинг бевосита бурчи дейиш мумкин. Маълумки, ишончли кафолат бўлган тақдирдагина берилган қарзлар вақтида қайтаришга умид боғлаш мумкин. «Тадбиркорлик ва тadbirkорлик фаолиятининг кафолатлари Ўғрисида»-ги қонунда қўрсатилганидек, бюджетдан ташқари жамғармалар — «Бандлик» жамғармаси, деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси, бизнес-банк, сўғурта жамғармалари кафолат, яъни кафилий хатини вақтида беришси қўриқдаги жараён тезлашган бўлади. Айнан шу жамғармалар кредитлар билан таъминланганлик муаммосини ҳал этишга тасъирчан ёрдам беришлари мумкин. Улар, масалан, олинган кредит етмай қолиб, қўшимча қарзга эҳтиёж туғилганда ўз сармоялари билан шу лойиҳани тулиқ амалга оширишга қўмаклашган бўларидида.

Яна бир гуруҳ камчиликлар тадбиркорларнинг ўз ҳуқуқлари ақс этган қонунларни, Президент фармонлари, Вазирлар Маҳкамаси қарорларини ҳамда Марказий банк ишлаб чиққан йўриқномаларни яхши билмасликлари билан боғлиқ. Бу масалаларда кам тизими жамоалари, Тадбиркорлар ва товар ишлаб чиқарувчилар Палатаси, жамғармалар ҳодимлари биргаликда тушунишни ишлари олиб боришни доимий йўлга қўйишимиз керак, деб уйлایмиз.

Хулласи: чичик ва ўрта бизнес корхоналари тармоғини кенг ривожлантириш учун курашда банк тизими ходимлари фаол иштирок этишга тайёрдирлар. Биз барча тadbirkорларни эъ йўлларда банк соҳасида урған муаммолар бўйича бевосита бизга мурожаат этишларни сўраймиз. Бевосита идорамизга келишиниз ёки ўзингизга маълум 152-39-03 рақами йишон телефони орқали мурожаат қилишиниз мумкин. Умуман, иқтисодийтизмиз тараққийетининг асоси бўлган чичик, ўрта ва хуусейи бизнес корхоналарини ривожлантириш муаммолари бўйича хар қандай мулоқотлар, давра сўхбатлари, теле-радио журналистлар, га-зеталар ходимлари билан урчушувларга тайёриймиз. Марҳамат, мурожаат қилинг — ҳамийша хизматинизига тайёриймиз.

Бектемир тумани ҳокимлигида Соғлом аялдо йили вазифаларига бағишланган йилгилари бўлиб ўтди. Ушбу туман ҳокимининг ўринбосарлари, шаҳар ва туман халқаро «Экосан» жамагармаси, Ўзбекистон Миллий университети «Экология» кафедраси, Соғлиқни сақлаш ва халқ таълими тизими, корхоналар ҳамда маҳаллалар фаолларининг вакиллари иштирок эттиди.

Йиғилиш қатнашчилари «Соғлом
влод» давлат дастурининг ижроси
а уни амалга ошириш бўйича ту-
анда бажариладиган вазифалар

Анжуманда туман ҳокимининг биринчи ўринбосари Абдуфаттоҳ Абдуқодиоров йиғилганларга, «Соғлом ав-

ФАРЗАНДЛАР К

лод» дастурининг Президентимиз таъкидлаган олти устувор йўналишлари бўйича тушунтириш бериб, ушбу йўналиш ҳар бир шахс, ҳар бир раҳбар зиммасига катта масъулият юклаши ва шу ҳусусда қилинадиган ишлар юзасидан фикр юритди.

ҳимова «Соғлом муҳит — соғлом авлод гарови» мавзуи бўйича сўзга чиқиб, ҳозирги куннинг энг долзарб масалаларидан бири бўлган Орол

Анжуманлар

МОЛИНИ ЎЙЛАБ

денгизи муаммолари ҳақида сўз юрди. Шунингдек, у халқро «Эко-сан» жағғармаси туман бўлими ишига баҳо бериш билан бирга бир қатор тақлифлар ва келажак режалар ҳақида аниқ йўналишлар берди.

Қозоғистон Экология академиясининг академиги, биология фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий универ-

ситети «Экология» кафедрасининг мудири, профессор Турахон Рахимов уш бўзида экология муаммолари шу кунларда жаҳон олимлари томонидан ўрганилиб, Орол денгизи фожиясига катта таъсир кўрсатган Урта Осиё минтақасида жойлашган Тожикистон алюминий ишлаб чиқариш заводи каби табиий муҳитни қаттиқ ифлослантиратган корхоналарнинг зарари ҳақида тўхтади.

Туман халк таълими бўлими мудири Шоабдулла Шоахмедов, «Алибек» масжиди имом-хатиби Аҳмадқори Иброҳимов, «Узталимотор» бош муҳандиси Аскарали Шокиров, «Кока-Кола» акциядорлик жамияти раҳбари Сесил Галавей ўз чиқишларида «Соғлом авлод» дастурининг олти йўналиши бўйича сўз юритдилар.

Махмуд ОРИПОВ.

тадбиркорларга кредитлар беришда ўз хусусиятлари ва имкониятларидан келиб чиққан ҳолда иш қўриш тасвир этилмоқда. Фақат ушбу фазолият режаси Марказий банк томонидан тасдиқланган кредитлаш бўйича меъёрий ҳужжатларга зид бўлмаслиги шарт, ҳолос. Кичик ва ўрта бизнес корхоналарини мўъявий таъминлашда банклар ўртасида соғлом рақобатнинг шаклланиб боришига қаратилган бир қатор омилларнинг жорий этиш қўзда тутилмоқда. Умуман, тижорат банклари ва уларнинг бўлимларининг тадбиркорлиқни қўллаб-қувватлаш бўйича ишлари самарадорлигини ошириш мақсадида кредитлаш қўрсаткичларини асосида улар ишини баҳолаш меъонларини ишлаб чиқиш устида иш олиб боришмоқда.

Банкларнинг молиявий фаоллигини ошириш, уларни мижозлар сонини ва кредитлар миқдорларини оширишга йўналти-

җиш ишлари олиб боришни доимий йўлга қўйишимиз керак, деб ўйлаймиз.

Хуллас, кичик ва ўрта бизнес корхоналари тармоғини кенг ривожлантириш учун курашда банк тизими ҳодимлари фаол иштирок этишига тайёрдирлар. Биз барча тadbиркорларни ўз йўлларида банк соҳасида учраган муаммолар бўйича бевосита бизга мурожаат этилишини сўраймиз. Бевосита идорамизга қилинганги эки ўзинизга маълум 152-39-03 рақамли Ишонч телефони орқали мурожаат қилишигиз мумкин. Умуман, иқтисодиётимиз тараққиётининг асоси бўлган кичик, ўрта ва хусусий бизнес корхоналарини ривожлантириш муаммолари бўйича ҳар қандай мулоқотлар, давра сўбатлари, теле-радио журналистлар, газеталар ҳодимлари билан урчушувларга тайёرمىз. Марҳамат, мурожаат қилинг — ҳамisha хизматингизга тайёرمىз.

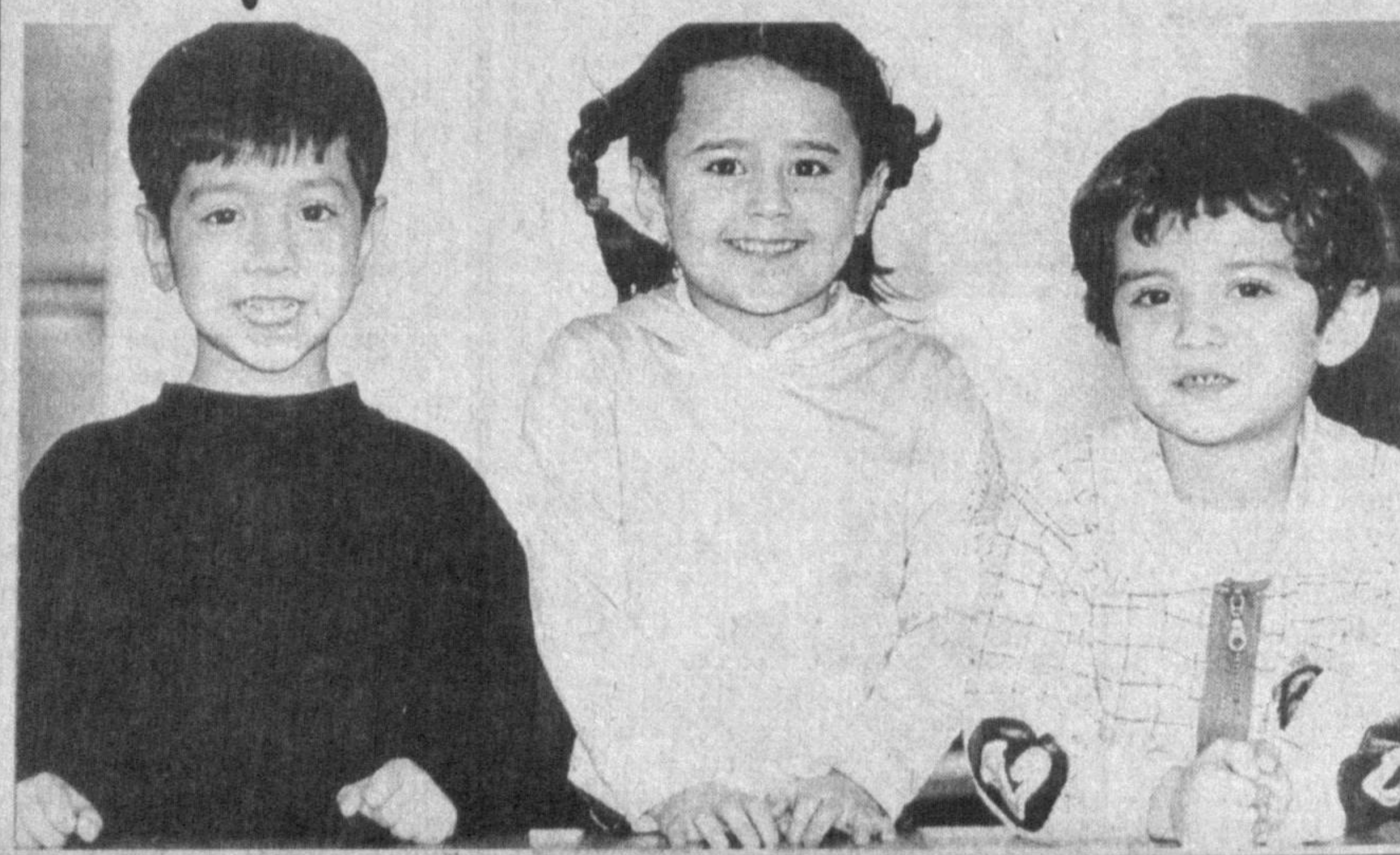
Санид ВАЛИЙ *ғизб олла*

2000 йилни Соғлом авлод йили деб эълон қилганимизнинг маъно-мазмунини, пировард аҳамиятини чуқур англаган ҳолда бу мақсадларимизни нафақат жорий йилда, балки келгуси даврда давлат сиёсати даражасига кўтариб, умумхалқ эзгу ҳаракатига айлантиришимиз даркор.

Ислом КАРИМОВ.

Нүқтаи назар

СОҒЛОМ АВЛОД – У ҚАНДАЙ ТУШУНЧА?

боиси асли шу нуқтада дей-
илса ҳам хато бўлмаса ке-
рак...

Энди биз мулоҳазаларимизнинг тўб негизига таққилил келдик. Уйлаб қарайлик: «Меҳрибонлик уйи» деб аталган жойлардаги тугма ноғиронларга давлатимиз, шахсан Президентимиз меҳр-шафқат кўрсатаётган ларнинг ҳамма билди. Бироқ уларнинг пайдо бўлиши ўзи бир фоҳиа-ку! Сабаблари ҳақида тиббиёт ходимлари, дин арбоблари телерадиоларда чиқиб анча қимматли фикрларни айтишди. Тибванлик, яқин қариндошга қуда бўлиш сингари талай нуқсонларни тугма ноғиронликнинг тўб манбаларидан эканлигини асослаб беришди. Бутгина эмас, соғлом тутилган боланинг ота-онаси муносабатларидаги носоғлом муносабатларини бола тарбиясидаги зарарларичи? Аини шу нуқта қанчалдан қанча болаларнинг маънавий майиблигига сабаб бўлаётганини ким билмайди? Дедемизки, оиладаги муҳит — бола дунёқарашининг шаклланишида қат қилувчи ўрин тутади. Шу масалалда Юртбошимиз бир жуда муҳим фикрни ўртага ташладилар: бола беш ёшга етгунча олган таъавурлари — тушунчалари — унинг умр бўйи олган ахборотлари зрмини ташкил этар экан. Демак, беш ёшдаги тушунчалар, дунёқарашлар, инсон умрининг бутун борлигини ҳат этати дейилса-да, хато

ёки оила маданияти деб атал-
дики, тарбиянинг туб неги-
зи ҳам шу бўлса керак...

Модомики, масала оилага бориб тақадими, ўз-ўзиндан келин, куёв, қайнона — келин ва бутун оила аъзоларининг ўзaro муносабатлари келиб чиқади. Келинга муносабатда қадим-қадимлардан қайноналар ҳақиқатда жуда кўплаб гаплар айтилган. Аксари ёшлар тақдирини қайноналар ҳал қилади. Уларга салбий таъсир кўрсатган қайноналар — оқибатда ҳамisha оилани қийнаган, чигаллаштирган. Ахир Кумушга Зайнабни мажбуран қундош қилиб қўйган ва ниҳоят бутун оилани барбод қилган «чалдумбул» табиат Ўзбекбойининг кеккайиб кетишидан пайдо бўлган «орзу»ларидан келиб чиқмадими? Ўзбекбойини бунни истаган эмас: қилмишларидан чиқадиган натижаларга ақли етмадиганидан хонавайрон бўлади. «Ортиқча иш кўрсатмаган деганлар баъзан ҳалокатга учрайди» деган экан бир доғишманд. Меъёрдан ортиқ ҳавсдагиларга интилиш оқибати ҳамisha ҳам яхшиликка олиб келавермайди. Оилавий ҳаётда ўғил-қиз тарбиясида жуда муҳим аҳамият касб этади. Негаки, баъзи ота-оналар болаларини тўйдириб едириш, яхши кийинтириш, га энг кўп эътибор бериладилар-да, унинг маънавиятини ортиқча ўйлаб ўтиришмайди. Бундай уйда ўсган қиз турмушга чиққандан кейин

кўрсатиш — бу масалада жуда муҳимдир. Агар биз ўз миллий тарихимизда ўтган

Алишер Навоийдан тортиб, XX аср бошларидagi жалилчилик наомандларининг энг илгор вакилларидаи қолган маънавий мероснинг қайси бйрига назар ташласак, соғлом авлоддн маънавий етук қилиб ўстириш нақадар катта аҳамият берганларини кўрамиз.

Агар таъбир жоиз бўлса, биз кўзда тутган буюк аждодларимизнинг ҳам миллий, ҳам умминсоний юксак фазилатларга эга бўлишлари боиси ҳам шунда бўлса керак. Негаки, улар қайси ишга кўл урган бўлсалар, ҳаммасида бу масалага бирор жиҳатдан ёндошганларини кўрамиз. Бинобарин улар ҳаммаша ҳар ишга ўзларидан илгартир буюкларга ҳурмат-иззат билан қараганлар. Яъни аввало ўз миллий тарихлари, шу билан бирга жаҳондаги барча халқ ва миллатга мансуб буюк шахсларнинг маънавий меросидан ижодий фойдаланганлар ва худди шу йўл билан ҳам миллий, ҳам умминсоний маънавий хазинага улуш қўшиб, дунёни мафтун этганлар. Фақат уш совет тузумидигина бизнинг бутун миллий тарихимизга ҳужум нсди. Ҳатто Бобурдек буюк шахсимизга то 1980 йилларнинг урталаригача рақийат кўрсатиб келган ҳукмронларнинг қилмишлари-га ўзимиз гувоҳдмиз-ку! Оқибатда ўша ҳукмронлар

олмас экан. Бу жараённи тасаввур этганда кўз олдимизга бутун ҳаётий вазият-

ларда олиб борилаётган амаллар намоён бўлади. Уларнинг натижасида қамолга етаётган эш етук шахслар, жамиятнинг ўз орқасидан эргаштиришга қобил, эл-юртига, жаҳондаги барча эзгу ишларга мақсалларга содиқ, яшн кўнчаларига етиш учун курашадиган, ташаббускор, шижоатли, серғайрат ёшлар табақаси кўз олдимизга келади...

Бутун инсоният тараққиётида ана шундай фазилатларга эга булган шахслар маънавий ривожланганларга етакчилик қилиб келганлар. Тарихда улар абадий ҳурмат ва эҳтиромга қазовор бўлиб қолганлар... Ва ҳаммаша бундан оғлом кулчаларга турли шакллардаги ёзувлар фитначилик қилиб келганлар. Бундай қаршилликлар ҳозир ҳам бор, бундан кейин ҳам бўлади. Дунё миқёсида хавф солиб турган террорчиларнинг қасддан пайдо бўлди? Ёзув ниятилар бир-миксидан деб жавоб берилса, хато бўлмас. Соғлом авлодлар худди шуларга қарши кураш жараёнида ҳам воқеа етадилар. Бунинг учун татлим-тарбияга ҳаммамиз бир жои-бир тан бўлиб эш кўп эътиборимизни қаратишимизни ҳаётининг ўзи тақозо этади. Соғлом авлоднинг асли шиори, мақсали, эътиқоди шудир.

Аҳмад АЛИЕВ.

са тижорат банкларининг олдида турган долзарб вазифаларни ғоят аниқлик билан ифодалаб бердилар, тизим фаолиятидаги

сусташилкларни қаттиқ танқид қилдилар. Албатта, давлатимиз раҳбарининг ҳақоний ҳокм куйдириб айтган гаплари соҳа ходимларининг бирортасини бекфарқ қолдирмади. Иқтисодиётни ўшқин ҳаракатга келтирувчи муҳим омил ҳисобланган банк тизими жомалари тадбиркорлик ҳаракатини кенг қулоқ ёйдиришда чинакам ҳамкорлар бўлиб қолиш чораларини излашяпти.

Юртбошимизнинг «**Кичик ва ўрта тадбиркорлигининг банклар, бошқа бозор тўғизмалари ва йирик корхоналар билан қўнчаллик алоқаларини амалда муштақамлаш, уларни ҳақиқий шерикчилик муносабатларига айлантириш лозим**», деган гаплари тизимимизнинг ҳар бир ходимида катта масъулият уйғотишига шубҳа йўқ.

Мазкур кўрсатмадан келиб чиққан ҳолда республика Марказий банки худудий бошкармалар ҳамда тижорат банклари таҳрибалари ва тақдирлари асосида банклар фаолиятини эркинлаштириш, кредитлаш ажратиш жараёнини соддалаштириш орқали тадбиркорлигининг жадал ривожланишига жиддий ижобий таъсир этиш омиллари — яъни иқтисодий ва ҳуқуқий метёрларни ишлаб чиқмоқда. Бизнинг шаҳар бош бошкармаида ҳам амалий ишлар бошлаб юборилди. Чунотини, кичик ва ўрта бизнес корхоналари раҳбарлари билан уларни қизиқтирган долзарб муаммолар ҳусусида тўғридан-тўғри мулоқотлар, учрашувлар, давра сўбатларини ўтказиш оммий йўлга қўйилди. Барча тижорат банкларида «Эътирозлар ва тақдирлар дафтери» юритилиши қатъий жорий этилган. Бош бошкармаидада тақдир этилган «Тадбиркорлиқни қўллаб-қувватлаш бўйича банк тизимидаги ишлар мониторинги ва таҳлили» бўлимининг махсус Ишонч телефони муттасил ишлаб турибди. 152-39-03 рақамли ушбу Ишонч телефони орқали тадбиркорлар кўтарган ҳар қандай муаммо 2-3 кун ичида ҳал этилишига эришилляпти.

лабларни бажаришга бутун куч ва билим-ларини сарфлайдилар. Лекин тажрибаларнинг кўрсатишича, банклар билан бир

каторда бозор инфратузилмасига кирувчи бир қатор ташкилотларнинг ҳам «аравани баравар тортишлари» муҳим ва ҳал қилувчи аҳамиятга эга экани кўзга ташланмоқда. Анйкор айтадиган бўлсак, кредитлаш жараёни энг мураккаб ва узоқ чўзиладиган жараён бўлиб қолмоқда. Банклардан масъулиятни олмаган ҳолда адолат оюзсиздан бу жараёнда бошқа молиявий тизимлар фаолиятидаги сусткашликлар ҳам жиддий роль ўйнаётганлигини айтиб ўтиш керак.

Масалан, биринчи навбатда кредит олиш бўйича ҳужжатларни расмийлаштиришда тadbиркорлар жиддий ёрдамга муҳтожликларни аён. Tadbиркорлар ва ишлаб чиқарувчилар Палатаси ҳамда бюджетдан ташқари жамғармаларнинг жойлардаги бўлимлари бу ҳусусда катта амалий ёрдам беришлари мумкин. Қолаверса, бу — уларнинг бевосита бурчи дейиш мумкин. Мазлумки, ишончли қафолат бўлган тақдирдагина берилган қарзни вақтида қайтаришга умид боғлаш мумкин. «Tadbиркорлик ва tadbиркорлик фаолиятининг қафолатлари Tўғрисида»ги қонунда кўрсатилганидек, бюджетдан ташқари жамғармалар — «Бандлик» жамғармаси, деҳқон-фермер ҳўжалликлари уюшмаси, бизнес-фонд, сугурта жамғармалари қафолат, яъни қафиллик ҳатини вақтида беришга юқоридаги жараён тезлашган бўлади. Айнан шу жамғармалар кредитлар билан таъминланганлик муаммосини ҳал этишга таъсирчан ёрдам беришлари мумкин. Улар, масалан, олинган кредит ётмай қолиб, қўйимча қарага эхтиёж туғилганда ўз сармояларни билан шу лойиҳани тўлиқ амалга оширишга қўмаклашган бўлардилар.

Ана бир гуруҳ камчиликлар tadbиркорларнинг ўз ҳуқуқлари акс этган қонунларни, Президент фармонлари, Вазирлар Маҳкамаси қарорларини ҳамда Марказий банк ишлаб чиққан ўйриқномаларни яхши билмасликлари билан боғлиқ. Бу масалада банд тизимни жамолари, Tadbиркорлар ба

Анжуманлар

ФАРЗАНЛАР КАМОЛИНИ ЎЙЛАБ

лод» дастурининг Президентимиз таъкидлаган олти устувор йўналишлари бўйича тушунтириш бериб, шубҳа йўналиши ҳар бир шахс, ҳар бир раҳбар зиммасига катта масъулият юклиши ва шу ҳусусда қилинадиган ишлар юзасидан фикр юритди.

Халқаро «Экосан» жағмағарасининг шахар бўлими раиси Шоира Ибро-

дгизми муаммолари ҳақида сўз юритди. Шунингдек, у халқаро «Экосан» жағмағараси туман бўлими ишига баҳо бериш билан бирга бир қатор тақлифлар ва келажак режалар ҳақида аниқ йўналишлар берди.

Қозғоғистон Экология академиясининг академиги, биологика фанлари доктори, Ўзбекистон Миллий универ-

Ўзбекистон Республикаси Қуrolли Қучларининг ташкил томонига саккиз йил тўйи. Ҳозирги кунларда мустақил давлатимиз дахсизлигини минглаб ўғонларимиз туну кун кўз қорачиғидек асраб, ҳимоя қилаётганлар.

Ватанинг муносиб посбонларини тайёрлаш вилоти, шаҳар ва туманлардаги Мудофаа ишлари бўйича бошқарма ва бўлимлар шиммасига юклатилган. Тошкент шаҳар Мудофаа ишлари бошқармаси республика мидаги энг йирик бошқармалардан бири ҳисобланади. Жамоатчи муҳбиримизнинг бошқарма бошлиги, полковник С. Халиқназаров билан суҳбатни бу тизимнинг шу кунлардаги фаолияти, унинг олдидида долзарб вазифалар ва ечимини кутайтган муаммоларга бағишланди.

— Сирожиiddин Мирзахамдамович! Кўп ҳолларда Мудофаа ишлари бўйича бошқарма ҳамда бўлимларнинг фаолияти мавсумий, яъни баҳорги ва кузги чакриги қандай аяқланганлиги билан ўлчанган. Шу нуқтаи назардан олиб қараганда, шаҳримиз бўйича ўтган 1999 йилнинг кузги чакригини қандай баҳолаш мумкин?

— Тўксон тўққизинчи йил давомида Тошкент шаҳар Мудофаа ишлари бошқармаси ҳамда шаҳар туманларининг мудофаа ишлари бўйича бўлимлари баҳорги ва айниқса, кузги чакриги муваффақиятли аяқланиши учун қатор ташкилий чора-тадбирларни амалга оширдилар. Ҳарбий қисмларга армия ёшидаги соғлом йигитлар жалб қилинди. Бунда жойлардаги мудофаа ишлари бўлимлари ҳарбий хизматга чакирлувчиларнинг ҳар бири билан алоҳида-алоҳида иш олиб бораётганлиги, кўп йиллардан бери турли сабабларга кўра ҳарбий хизматга чакирлиши кечиктирилаётганлар масаласини узоққа чўзмай, шароитга қараб узил-кесил ҳал қилганлиги, тизимда қатъий тартиб ўрнатилганлиги катта аҳамият касб этди.

— Тошкентлик юзлаб йигитлар республикамизнинг турли ҳудудларида Ватан олдидаги бурчларини садоқат ила ўтаётганликларидан яхши хабардоримиз...

— Ташаккур. Айтганингиз каби, йигитларимиз ўз бурчларини шараф ила бажараётганликлари хусусида ҳарбий қисмлардан бизга ҳам, ота-оналарга ҳам миннатдорчилик хатлари келиб турибди. Лекин баъзи бир ишларимиздан ҳали ўзимизнинг кўнглимиз тўлмай турганлигини ҳам эътироф этмоғимиз лозим.

— Масалан...

— Ҳозир йигитларимизни мажбурий ҳарбий хизматга тайёрлайдиган ўрта мактаблар, бошқа ўқув муассасаларида ишлар талабга тўла жавоб бермайди. Ўқув дастурлари кўп ҳолларда собиқ тузум даврида қандай бўлган бўлса, ўша ҳолича қолган. Уларга давр, замон, давлатимиз мустақиллиги нуқтаи назаридан ўзгартирилган киритиш мавриди аллақачон етиб келган. Ҳарбий хизматга тайёрланаётган ёшларимиз онгида Ватанга муҳаббат, улар энди ҳур Ватанини мудофаа қилаётганликлари ҳис-туйусини шакллантириш ва тобора томир ортириш шу кунлардаги тарбиявий ишларимизнинг ўзигини ташкил қилмоғи керак.

Олий ўқув юртларида, улар қошидаги ҳарбий кафедра-ларда зобитлар тайёрлаш масаласида ҳам замон талабларидан келиб чиққан ҳолда бир талай муҳим ташкилий ислохотлар яшаш лозим.

— Зобитлар масаласига келсак: яқинда бўлиб ўтган учрашувлардан берида Сиз мустақил Ўзбекистони-миз учун ҳарбий зобитлар етиштириб чиқариш масаласи нечоғли катта аҳамият касб этиши ҳақида куйиниб гапирганлигинизнинг гувоҳи бўлган эдик. Келинг, ушбу масала атрофида бироз фикрлашай-лик.

— Марҳамат. Мустақил йилларида, бошқа ерларни айтиб ўтирмайлигиз Ўзбекистон ҳудудида ҳарбий хизматни ўтаётган зобитларнинг тўксон фоиздан кўпрогини рус ёки

русийзабон шахслар ташкил қиларди. Маҳаллий миллат вакилларида ҳарбий зобитлар тайёрлаш масаласига панжа орасидан қаралганлиги ҳеч ким учун сир эмас...

Бир масалага эътибор беринг: ўз она уйини кўриқлаш, авайлаб-асраш қайдаки ўзганинг ҳовлисига посбонлик қилиш қайдаки! Ватан — бу ҳам уй. Ҳар биримизнинг катта уйимиз. Ушбу муқаддас уйни кўриқлашда ўзбек зобитлари биринчи қаторда бўлмоқлари лозим.

— Демак, зобитлар Қуrolли Қучларимизнинг олтин фонди, дея таъриф беришимиз учун барча асос бор, шундайми?

— Албатта. Шу боис ҳам мазкур сўхбатимизда ушбу масала атрофида ҳар қанча чуқур фикр юритсак арзийди. Ҳозир республикамиз Қуrolли Қучлари учун зобитлар тайёрлаш мамлакатимиздаги бир қанча олий ҳарбий ўқув юртлари зиммасига юклатилган. Уларни бирма-бир санаб ўтиш мумкин: Тошкент Умумқўмондонлик олий ҳарбий билим юрти, Чирчиқ Танк қўмондонлик-муҳандислик ҳарбий олий билим юрти, Самарқанд Автомобиль қўмондонлик-муҳандислик ҳарбий олий билим юрти, Жиззах авиация ҳарбий олий билим юрти, Тошкент Электротехника олий ҳарбий алоқа институти.

Айтиб ўтиш кераки, мазкур билим юртларини биттириб чиққан зобитлар Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги қошидаги Ҳарбий Академияда ўқишларини давом эттиришлари мумкин ва ўз навбатида, ҳарбий камолот чўққиларига кўтарилиш истисно қилинган эга бўладилар.

— Ҳарбий зобитлик касбининг бошқа афзал-ликлари ҳам бормиди?

— Албатта. Юқорида номлари санаб ўтилган бешта ҳарбий олий билим юртининг ҳар бири талабаларга муҳандис, алоқачи, автотранспорт муҳандисси, учувчи каби фуқаролик муҳандисликлари ҳам беради. Зобит Қуrolли Қучларда хизматни ўтиб бўлган, 45-50 ёшида пенсияга чиққан тақдирда фуқаролик жамиятида: корхона, ташкилот ва муассасаларда ўзи эгаллаган касб муҳандислиги бўйича ишлашни давом эттириши мумкин.

— Шу ўринда буюк аجدодларимиз ўз фарзандларини Ватанини ўриқлаш руҳида тарбия қилганларини эслаш ўринлидир...

— Дарҳақиқат шундай. Темур бобомиз, Жалолиддин Мангуверди, шоҳ, шоир ва саркарда Заҳириддин Муҳаммад Бобур ва бошқалар ўз эсдаликларидан она тупроқни ҳимоя қилиш учун биринчи галда давлатнинг энг кўзга кўринган сипоҳиларининг фарзандлари шай турлишари лозимлигини таъкидлаганлар ва бу борада ўзлари намуна кўрсатганлар.

Шу нуқтаи назардан келиб чиққан ҳолда мен Ўзбекистоннинг бир фуқароси ва ҳарбий хизматчиси сифатида халқ назаридан муътабар шахслардан илтимос қилмоқчи-ман: «Биттадан фарзандингизни Ватан мудофеаси хизмати-га, аниқроғи зобитликка йўланг! Ўзбекистонимизнинг мустақиллиги манфаатлари мана шунга тақозо қилади. Сизнинг фарзандларингиз юқорида номлари санаб ўтилган олий ҳарбий билим юртларида ўқисинлар ва Ватанини ҳимоя қилишдек муқаддас бурчини ўзларига касб қилиб олсинлар».

Буюк мутафаккирлардан бири шундай деган эди: «Ватанпарвар ўз Ватани камолоти йўлида, ўз халқига муҳаббати туйғайли, эзгуликлари тугул, жонини ҳам аямайдиган инсондир. Халқи ва Ватанининг озодлиги, фаровонлиги учун ўзини қурбон қилувчи инсондир».

Биз ҳаммамиз ватанпарваримиз. Лекин ҳарбий зобит-ликни бир умр ўзига касб қилиб олиш ва унга садоқат ила хизмат қилишни мен ватанпарварликнинг олий намунаси деб тушунаман.

Биз ўз истиклолини кўлга киритган, мустақил юртда яшаётимиз. Озод юртга эса фидойи ўғонлар ярашади.

— Самимий сўхбатингиз учун раҳмат.

Сўхбатни Қодиржон СОБИРОВ ёзиб олди.

Мардлар кўриқлайди Ватанини

ОЗОД ЮРТГА
ФИДОЙИЛАР
ЯРАШАДИ

● Фарзанд учун она бағрида бўлишдан ҳам ортиқ бахт бормикан.

● Бу қизалоқлар келгусида ажойиб мусиқачилар бўлиб етишишга ажаб эмас.

Равиль Альбеков олган суратлар.

Шарқ гурдоналари

Оз-оз ўтганиб Домо бўлур...

● Донолар шундай деганлар: Борди-ю, бир тўда кишилар бирор муҳим ишга қўл урсалар, уларнинг орасидан одамгарчиликдан бошқаларидан устунроқ бўлган киши, биринчи бўлиб ўша мақсадга етади. Борди-ю одамгарчиликда ҳаммаси тенг бўлса, у пай-тда саботли ва садоқатлироғи мақсадга етади. Агар бу бобда ҳам улар бир-бировидан қолишмайдиган бўлсалар, у пайтда дўстлиги ва мададкорлиги ус-тунроқ бўлгани мақсадга етади ва зафар топади.

● Қудратга эга бўлган пайтингда ихтиёрнинг жи-ловини нафси амморанг қўлига тутқазмагинки, у сени ўлим жариға қулатади. Ҳалаба келган пайтда раҳ-ми ўйла. Қўл остингдаиларга раҳм қилсанг, қуни келиб улар ҳам сенга раҳм қўзи билан боқадилар.

● Бу бир неча жумла донолар китобида зикр қилин-ган бўлиб, ҳар ким бу тўрт ишни қилса, тўрт нарс-ни кутмоғи мумкин. Кимки аёллар вислоғи ҳавас-манд бўлса, расволикни кутмоғи мумкин. Кимки ақл-сиз дўстларга ишонса, мол-мулки билан хайр-хўш қилмоғи мумкин. Кимки золим бўлиб, зулм қилса, ўлимни кутмоғи мумкин. Шубҳасиз, агар кимса си-тамкорлик соғаридан бир қадаҳ ичаркан, балолар мастлигига мубтало бўлади.

● Эй, бенаво киши, илм олишга ҳаракат қил! Илмсиз ва ҳунарсиз киши ўз диёрида ҳам, ўз қарин-дошлари олдида ҳам хор ва беэътибор бўлади. Илмли ва ҳунарни кишилар қайда бўлмасинлар, қаер-га бормасинлар, иззат ва ҳурматда бўладилар. Ав-лод ва аждодининг ҳунар ва илмига мағрурланиб лоф урма, наслу насабингни пеш қилиб, яшашга ин-тилма!

Маснавий:
Ўзингни ҳунаринг билан кер қўқрак,
Авлодинг шухратин айлама тиргак.
Ўлик билан тирик юрмагин, ўртқо,
Ўлиқни тириктир ақсинча, ҳар чоқ.

Мухаммад ХУСАЙН.

● Ҳикоят. Бир донодан сўрадилар: «Дунёда нима-ни хоҳлар эдинг?» У ўйлаб тўрт жавоб берди: «Ҳеч нарс ҳохламасликни!»

● Бир донодан сўрадилар: «Дунёда қандай касб-ни севиб ўргандинг?» У: «Қаноат қилиш касбини!» деб жавоб берди.

● Бир дўстим бир золим устидан шикоят қилиб, олдимга келди. Мен унга дедим: «Шукр қил, жабр ниҳоясидан ошғач, даврони ўз-ўзидан поёнига ета-ди. Дунёнинг одати шуки, ҳар бир фойданинг зар-ри бўлади. Ҳар тўқиснинг бир айби!»

● Ҳақимлар айтадиларки, ҳар бир галаба нажот босидир. Аммо, зулм борасидаги гоилибик мағлу-бият нишонидир.

● Анушервон одати шундай эдики, бирор киши би-ровнинг боғига кириб сўроқсиз битта олма узса, олма узувчига жазо берарди ва дерди:

Зарар аз бўлину, ёки кўп бўлини,
Оқибат тўғрилар фисқ ила фасод.

Ўт оз бўлса ҳам, кўп бўлса ҳам ундан катта ёнгин чиқиши мумкин.

● Бир маст йўлда йиқилиб, туртилиб борар, йўлдан келаётган ҳар бир хушёр киши билан жанг қилиб дерди: «Эй, биродар, менга ўхшаб юрсанг, бировга урилиб-туртилмайсан!»

● Ҳикоят. Кўр киши тунда эшик ёнида йиқилиб тушиб, фарёд қиларди: «Эх, аҳли хона, чироқ олиб келинглар, токи бу ожиз бечора ўз уйига соғ-сало-мат етиб олсин!» Ундан: «Кўр киши чироқни нима қилади?» деб сўрашди. У: «Чироқ олиб келган ки-шининг ўзи бирор ерга қўлаб, мени ҳам йиқитиб юбормаслигини хоҳлайман» деб жавоб берди:

Қитъа:
Бўлмаса ҳар кимсдада идрок қўзи,
Ўзгани қандай қилиб бошлар қўзи.
Бенаволар молни ер муфтимиз,
Ўғидан тушмас вале панду сўзи.

● Аҳмоқ киши йўлда кетар эди. Ногоҳ йўлдан бир ойна топиб олди. Ойнага қараб ўз аксини кўрди-ю дарҳол уни ерга қўйди ва деди: «Авф этинг, бу ойна сизники эканини билмабман!»

Қитъа:
Ақсизлар қўлига тушса ойна,
Ҳамоқат юзини кўрган ҳамма он.
Қизикким, ўз юзини кўрса ҳам у,
Бировнинг юзи деб бўлмай нигорон!

Ҳаким ҚОНИЙ.

● Эй, азиз, халқингга доимо яхшилик қил, қилган яхшилигинг улардан сенга қайтади. Ҳеч кимсга қас-ддан ёмонлик қилма, кимки ёмонлик қилса, шубҳа-сиз, бу қилган ёмонлиги бир қуни ўзига қайтиб ке-лади. Одамлар шундай одадга эгадирларки, улар ҳаётда доимо бир-бировларига яхши алоқада бўла-дилар, сўхбат қурадилар, биридан бири ўрганади, бирининг таъсири бирига уради. Яхшига қўшилган кишилар яхшилик томонга юрадилар. Шунинг учун сен олим, фозил, доно ва билимдон кишилар билан ҳамсуҳбат бўл, уларнинг сўхбати кишининг дил ой-насидан ҳирс, таъма, бахиллик ғуборини сўпуриб ташлайди.

● Келтиришларича, бир қуни фазл Ибн Абдуллоҳ олдида бир киши кириб келди ва унга арз қилиб деди:

— Эй шайх, кечаси уйимга ўғри кирди, барча молу асбобимни ўғирлаб кетди, мен ҳамма нарсамдан ай-рилиб, оч қолдим!

Шайх унга:
— Бор, шукр қил, яхшиямки ўғри шайтон эмас экан. Агар у шайтон бўлганда дилинг уйига кириб, одамгарчилигингни ўғирлаб кетарди! — деди.

● Эй азиз, билгинки, киши ўз тилига доимо эҳти-ёт бўлмоғи, ҳар бир гапни ўйлаб гапирмоғи лозим. Киши қайда бўлмасин ва қачон бўлмасин тилини ёмон сўздан асраса, ўйлаб, мулоҳаза билан гапир-са, доимо фойда топади. Айтилган сўз — отилган ўқ, уни қайтариб бўлмайди. Кўп сўзда кўп хато бўлади дейдилар. Кўп киши тили туйғайли ўзини бало до-мига мубтало қилади. Қўқракка қадалган найзани чи-қариб олиш мумкин, аммо, дилга санчилган сўз зах-рини чўқариб бўлмайди. Сўзари ўйлаб гапирмоқ ва тилини ёмон сўздан асрамоқ ҳақида донолар бежиз гапирмаганлар.

Мухаммад ЖАБАЛУДИЙ.

Форс, араб тилларидан Махмуд ХАСАНИЙ таржимаси.

Улар — тўрт киши эди.

Уч йигит ва бир қиз.

Ҳар ердан келиб, ҳар хил ўқишга ки-ришган эди.

Лекин ўша пайтда танишишган.

Йигитлардан, Абдувалик — омадсизроғи эди.

Юрагининг аллабурчида бунни ўзи ҳам билгандек, сал асабий, кескин, тоқатсиз эди!

Унинг отаси қариб қолган эди. Мажруҳ эди.

Ўқишга келайотганида, мен ёрдам қилолмай-ман, ўғлим, сенга қийин бўлади, деган эди.

Аравангнинг ўзинг тортишинг керак, деган эди.

Абдувалик ўқишга «зўрағи» билан йўқлигидан эмас. Иштиҳодда дом-лар келишиб олгандек, бир бошдан унга

тиралганандан. Омади йўқли-гидан! Уни нафақа ва ётоқчо-на бермаслик шарт билан қабул қилишди.

Маълум муддат оч-наҳор кун кечирганидан кейин, ўз ихтиёри билан ўқини кеч-кига ўтказиб, заводга ишга кирди. Ама-л-тақал яшаб юр-ган эди, қутилмаганда ҳарбий хизматга чакиринди. Аскар-ликка кетди.

Унинг ёшлик йилларида-ги ҳаёти асосан, шу эди.

Аммо дунё қизиқ экан.

Уч йигитдан — Ҳобилга ҳам, Қобилга ҳам эмас! — унга ўша даврда бутун қўлфатларга эди, катта бир бахт на-сиб этган эди. Шамсия деган қиз билан — шахсан у тил топишган эди. Икки ёш қисқа вақт ичига ҳатто аҳли лаймон қилишга ҳам улгуришган эди.

Ана, энди ҳиммат бурчини ўтаётди, Аб-дувалик гоҳ ота-онаси, гоҳ Шамсияга, гоҳ таниш йигитларга хат ёзиб, булардан хат олиб турар эди.

Тегирмон бир маромада айланаётди, Ҳу-дойим! — ҳиёт унга яна зарба берди.

Қобилдан хат келди. Ҳол-аҳвол сўраб, ўз тирикчилиги тўғрисида ҳикоя қилган, Қо-бил бундай деб ёзган эди:

«Абдувалик! Азиям!»

Бир гапни сенга билдирмоқчи эмасдим. Дўст бўлганимдан, эндиёқ кетамди.

Ичкида саклаб туролмаяман.

Шамсини айтман. У сен ўйлаган қиз эмас экан! Муносабатингга арзаймай-ди.

Ҳобил билан дўсташиб, бирга судралиб юришди. Эй майли, кўнглингга олма.

Дунёда қиз қўриб қолгани йўқ. Тушуна-сан.

Ўзингни асра!

Шу...

Хатни ўқиб, Абдувалик аввалга сароси-маланди.

Қобилга ишонмади. Миёсига қурт ту-шибди, деб ўйлади.

Ундан ҳам, Қобилдан ҳам норозиланди, холос.

Бирок кейин, аста-аста хатдаги сўзлар унга «юқди».

Шамсининг тун-кун дараза олдида ўти-рагани қиз эмас, эркин, ҳаракатчан — би-

роз нотинч эканлигини эслади. Ҳобил би-лан у ижара уйда бирга турган эди. Ҳобил унга ўхшаб очорлиқдан эмас, аксинча бе-малол-яйраб юриш учун ижара уйни танла-ганди. Чўнтагида ақчаси бор, чироғи, шўх, ҳар қандай қизни «эритадиган» йигит бу!

Ҳобилнинг туриш-туруши ҳам Абдувалик-нинг ёнида турди. Қобил ҳақиқатини ёзганга ўхшаб эди.

Нима қилганда ҳам, ҳиёнат юз берган эди.

Ўзбек, деганингиз танг шароитда ҳеч қачон йигитдан айб изламайди. Қиз бола-ни, аёлини айбаш эскидан қонимизга сини-гилган! Ҳаво айнаса ҳам, аёл — айбдор! Оф-тоб қуйдирса ҳам, аёл — айбдор!

Қайдан олай Абдиқат Алангасини?!

Хўрсиниб қўйиб, олингилдан ҳам паст товушда, шивирлаган бўлиб, давом этар эди:

Гулни узиб бутогидан, унга қайтадан — Яшнаб-яшнаб ҳосиятин бера олмайман...

Абдувалик — аскар эди!

Қўлида мийлик бор эди!

Мабодо шу кунлар Шамсия яқин ерда, рўпарада бўлса, у отиб ташлашга тайёр эди!

Албатта, қизни отиб ташлагач, ўзини ҳам маҳр қилишга тайёр эди!

Алланган Ҳабаши!

Дунёда бало бўлмаганидан, кунининг ран-ги ўчарверди.

Умр ўтарадир.

Абдувалик ҳарбий хизматини ҳам тугатди.

Ўзбек адаблари — «Оқшом» учун

ТАНИШЛАР, БЕҒОНАЛАР...

Ҳикоя

Абдувалик Ҳобилдан ортиқча ўпканлма-ди. Йигит-да! Бўқа кўзини сузма... Ҳобил ёзган бир-икки хатни ўқмай йиртиб таш-лади. Ҳобил билан фақат ўз муносабатини тутаган деб ҳисоблади. Шуниси етарлидек эди!

Унинг бутун алам-нафрати Шамсияга қаратилган эди. Қобилдан, бўлган гапни мен-га аниқроқ ёз, деб сўради. Қобил олдинги хатдаги музминини бошқа бир сўзлар билан ифода-лаб, жавоб ёзди. Бу хатда ота-инисини унга янада кўпроқ далаб берган эди.

Абдувалик эса баттар ўт олган эди.

У Шамсия ёзган хатларга жавоб қайтар-мади. Яна хат келгач, аччиқорондан қўйди, тошининг термийсанми, қизча, қабилида икки олгинга жавоб қилди.

Абдувалик ўндан Шамсини ҳам узиб ташлаган эди!

Лекин унинг газаби қаршисида бу — шун-чаки, арзимаган ҳаракатдек эди. У ўзини қўйишга жой тополмаётган эди!

Шу кунлар, аскарликка кўтариб келган биргина китоб — Шекспир драмаларини Аб-дувалик қайта-қайта ўқиб, айниқса Алдан-ган Ҳабаши иккунини ўзининг дил сўзлари-дек ёдлаб, у ҳам хилват-хилватда девонавор ингралиб, пичирлаб юрар эди.

Шамини пуфлай. Шамини пуфлай. Хўш, ундан кейин

Ўчирсам-у, порлоқ шаъним, бўлсам пу-шаймон, —

Сенинг бу шуълангни қайтара оламан.

Ёнадира оламан!

Аммо сенинг ўтинг учса, эй нозик ма-лак,

Табиатнинг кўрки учун ўрнак бўлган тан! —

Сенинг бу шуълангни қайтармоқ учун

Қайти

